

Generelt

Forslaget til strategidokument er enklere, legger opp til færre satsningsområder og mindre tekst enn forrige strategidokument. Det gir bedre oversikt, og gjør det enklere å forholde seg til for lokale og regionale organer og for ansatte.

Formuleringen av kirkens grunnleggende oppgaver: Gudstjenester, undervisning, misjon og diakoni, sammenfatter Den norske kirkes og menighetenes vesentlige oppdrag på en sakssvarende måte. Da underforstås at «Gudstjenester» også omfatter kirkelige handlinger. Slike overordnede formuleringer bør inngå i Kirkeordningen.

Strukturen i strategidokumentet er tjenlig, men flere av overskriftene og utformingen av punktene kan diskuteres. Se nedenfor.

Visjon

Hvis Den norske kirke først skal ha en overordnet visjon, er det gode grunner for at den er varig over tid.

Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om visjonsformuleringen «Mer himmel på jord» er god: Det er en krevende visjon for en kirke. Det kan stilles spørsmål ved hva visjonen egentlig betyr. Denne visjonsformuleringen fungerer best på et vagt overordnet plan hvor den kan gi noen raske positive konnotasjoner. Spør man hvordan kirken kan realisere dette, får man fort problemer overfor virkeligheten med høyst menneskelig samhandling og nedgang på kvantifiserbare variabler.

Visjonen kan bli problematisk hvis den brukes inn mot konkrete saksfelt, som argument for konkrete løsninger, for eksempel at kirkens klimaarbeid bidrar til «mer himmel på en truet jord» (Sak KM 14/21). Visjonen kan også misbrukes i målstyringssammenheng, og i verste fall åndeliggjøre diskusjoner som handler om å finne de beste pragmatiske løsningene på kirkens organisasjons- og styringsutfordringer.

Som alternativ visjon, som understreker kirkens forpliktelse til å være og mål om å forbli landsdekkende, foreslår vi «På hvert et sted».

Identitetsbeskrivelse

Dette er ikke noen god overskrift. Hva med å heller si «Hvem er vi?» eller «Hva er vi?»

Formuleringen «en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke» er godt innarbeidet over tid. Det er gode grunner for at Den norske kirkes selvframstilling er gjenkjennbar over tid.

Formuleringen «en evangelisk-luthersk, landsdekkende, demokratisk og åpen folkekirke» vil svare til den statlige beskrivelsen av Den norske kirke, og dermed bidra til å svare ut overfor bevilgende myndigheter at Den norske kirke er seg bevisst at dette ligger som forutsetninger for dagens tilskudd og tilskuddsnivå.

Hvis en tar inn formuleringen om kirkens grunnleggende oppgave, vil «En bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen» dekke mye av det samme, og leddene vil bli gjentakende.

Presteforeningen er positiv til at man tar inn formuleringen om kirkens oppgave («gudstjenester, undervisning, misjon og diakoni»), og denne formuleringen vil fungere best sammen med alternativet «en evangelisk-luthersk, landsdekkende, demokratisk og åpen folkekirke».

Slik det er satt opp i forslaget til strategidokument blir det totalt åtte ulike ledd i samme setning som identitetsbeskrivelse av Den norske kirke. Det blir for mange ledd i samme punkt. Det ville være bedre å dele det opp i to ulike ledd:

A. «Hvem er vi» (En evangelisk-luthersk, landsdekkende, demokratisk og åpen folkekirke).

B. «Hva gjør vi?». («gjennom gudstjenester, undervisning, misjon og diakonalt arbeid»)

Formålskategorier med målskildring

Her bør overskriften kort og godt være «Mål». «Formålskategorier med målbeskrivelse» er en for omstendelig formulering i et dokument som skal fungere overfor alle kirkens ansatte og rådsmedlemmer.

Kirkens mål om å gi «fellesskap, mening og håp til mennesker» er ikke avgrenset til kirkens medlemmer. Det er det største problemet med å formulere formålskategoriene på den måten de er satt opp. «Kirken i samfunnet» og «Kirken som organisasjon» kan fungere, men «Kirken for medlemmene» blir innsnevrende. Kirkens strategidokument må kunne uttrykke at kirkens tjeneste ikke er begrenset til medlemmene, men til alle mennesker. Selve målformuleringen er ikke problemet, men at den relateres til medlemmene og ikke til «alle» mennesker.

Kanskje er løsningen så enkel som at en sløyfer «Formålskategoriene» og bare beholder målformuleringene. Da unngår en innsnevringen til «Kirken for medlemmene», men får beholdt målsettingen.

Presteforeningen foreslår at målformuleringen under «Kirken som organisasjon» endres til «Kirken er en attraktiv arbeidsplass og inviterer til frivillighet».

Nasjonale satsingsområde 2022-2025

Det er bra at det legges opp til få prioriterte satsingsområder fra nasjonalt hold.

En viktig totalkommunikasjon vil være at det løpende hovedoppdraget står fast. Rådenes og de ansattes arbeidsoppgaver er beskrevet i kirke- og tjenesteordninger. Kirken har fastsatt retningsgivende planer på en rekke områder. Strategiens satsingsområder er de tidsavgrensede satsingene på nasjonalt hold i en bestemt periode. Satsingene bør så langt som mulig forsterke og vie særlig oppmerksomhet til ting kirken uansett arbeider med, slik at det ikke oppleves som at det kommer forpliktelser på toppen av den samlede oppdrags- og arbeidsbyrden, men enten at visse sider ved arbeidet løftes fram og får spesiell oppmerksomhet og støtte nasjonalt i perioden, eller at en får fram satsinger som gir hjelp/ressurser/bygger infrastruktur på et bredere felt.

Til satsingsområdene

Presteforeningen har følgende forslag til satsingsområder:

Kirken er en aktiv samfunnsaktør og kulturinstitusjon

«Bærekraftmålene» vil være et svært viktig og omfattende satsingsområde. Det rommer flere av de andre foreslåtte områdene, som «fattigdom, ulikhet og utenforskap», «Klima og miljø». Også områder som «Menneskerettigheter» og «Religionsdialog og fremmedfrykt» berører dette.

«Klima og miljø» bør uansett være et satsingsområde den neste perioden gitt at vi lever i en tid der det er viktig at alle gjør sitt for å redde den kloden der vi lever, jobber og er kirke.

Forslag 1: «Bærekraftmålene»

Forslag 2: «Klima og miljø»

Kirken gir felleskap, mening og håp til mennesker

I stedet for å satse på enten dåp, gravferd, konfirmasjon og vigsel, kunne en satse på «kirkelige handlinger – i menneskers og kirkens liv», noe som kunne innebære arbeid med kasualia-teori og teologi, aktivt arbeid med forståelsen av de kirkelige handlingene som ledd i mer omfattende folkeriter omkranset av fester, og samtidig bevisstgjøring relasjonen mellom de kirkelige handlingene og kirkens liv for øvrig – hvordan det relaterer til gudstjenesteliv, menighet, trosopplæring og diakoni.

«Kirke på nett» bør være en av de nasjonale satsingene i neste periode. Det er allerede lagt opp til en stor satsing på dette området. Kirken har gjort erfaringer under koronapandemien, og det er viktig å arbeide videre med hvordan kirken kan være tilgjengelig via nettet, og hvor et digitalt tilbud kan supplere kirken som fysisk fellesskap og nærvær..

Forslag 1: «De kirkelige handlingene i menneskers og kirkens liv»

Forslag 2: «Kirke på nett»

Kirken som organisasjon

Her er kirken i gang med et stort «Prosjekt kirkelig organisering». Et naturlig hovedsatsingsområde i perioden 2022-2025 er utforming og iverksetting av «Ny kirkelig organisering».

«Rekruttering» vil være en viktig satsning også i neste periode. Det må sees i lys av målet om at kirken skal være en attraktiv arbeidsplass.

Forslag 1: «Kirkelig organisering»

Forslag 2: «Rekruttering»

Generell kommentar til beskrivelse av satsingsområdene

Hva er statusen til disse beskrivelsene? Vil de også bli vedtatt av Kirkemøtet? Det er ikke satt av plass til å ta dem med i selve Strategidokumentet, men en eller annen form for innholdsbestemmelse av satsingsområdene må vel utformes?

Oslo 26.01.2021

For Presteforeningen

Martin Enstad, leder